

คู่มือ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นการทั่วไป พ.ศ.2566

(ฉบับประชาชน)

จัดทำโดย
สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 50 บุคคลมีหน้าที่ (7) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ เป็นสำคัญ และในปี พ.ศ.2566 อายุของสภาผู้แทนราษฎรได้สิ้นสุดลง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

ดังนั้นเพื่อเป็นการรณรงค์ส่งเสริมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้มีความรู้และเตรียมตัวออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างมีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดทำคู่มือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566 (ฉบับประชาชน) เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างถูกต้อง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระในคู่มือฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากได้นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป

สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ความสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

การเลือกตั้ง ส.ส. มีความสำคัญต่อคนไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่ต้องไปทำหน้าที่ของตนในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนในการปกป้องผลประโยชน์ และดูแลทุกข์สุขของประชาชนรวมทั้งบริหารงบประมาณของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2564 ได้บัญญัติให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ซึ่งต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

หน้าที่และอำนาจของ ส.ส.

- 1.ออกกฎหมายเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- 2.ตรวจสอบและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
- 3.พิจารณาจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อพัฒนาประเทศ
- 4.นำปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนเสนอต่อรัฐบาล

จำนวนและที่มาของ ส.ส.

❖ ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน

มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 เขตๆ ละ 1 คน รวม 400 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละ 1 คะแนน โดยจะเลือกผู้สมัครใดหรือไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดของแต่ละเขต เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตนั้น หากมีผู้สมัครได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้ใช้วิธีการจับสลาก

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้พรรคละ 1 บัญชี มีจำนวนไม่เกิน 100 คน โดยรายชื่อต้องไม่ซ้ำกับพรรคอื่นหรือซ้ำกับแบบแบ่งเขต

❖ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ มีจำนวน 100 คน

มาจากบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อที่พึงจะได้รับ โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- ✓ นำคะแนนของ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อของทุกเขตเลือกตั้ง และทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อหารด้วยจำนวน ส.ส. 100
- ✓ นำคะแนนเฉลี่ยตามข้อ 1. ไปหารคะแนนของแต่ละพรรคที่ได้รับ ผลลัพธ์ได้คือ จำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคพึงมีแบบบัญชีรายชื่อ

การประกาศผลการเลือกตั้ง

เมื่อ กกต. ได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของเขตเลือกตั้งทั้งหมด กกต. ต้องประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่า 60 วันนับแต่วันเลือกตั้ง

การประชุมรัฐสภาครั้งแรก

ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกภายใน 15 วันนับตั้งแต่ประกาศผลการเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้สมัครเป็น ส.ส.

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
3. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่กรณียุบสภาให้ลดลงเหลือ 30 วัน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

1. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
2. เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง
3. เคยศึกษาในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษา
4. เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณีเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. มีสัญชาติไทย ถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีในวันเลือกตั้ง
3. เป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง

หลักฐานที่ใช้แสดงตนในการลงคะแนนเลือกตั้ง

1. บัตรประจำตัวประชาชน (บัตรที่หมดอายุก็ใช้ได้)
2. บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐออกให้มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน (ที่ยังไม่หมดอายุ) เช่น
 - บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - ใบขับขี่
 - หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต) ฯลฯ
 - หลักฐานภาพอิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดผ่านแอปพลิเคชันของหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
2. อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
4. วิกลจริตหรือฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

การเตรียมความพร้อมก่อนไปเลือกตั้ง

1. เตรียมหลักฐานที่ใช้ในการลงคะแนน

- ✓ จัดเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน (บัตรหมดอายุก็ใช้ได้) บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชน (ที่ยังไม่หมดอายุ) ไว้ให้พร้อม

2. ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- ✓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 25 วัน ตรวจสอบรายชื่อได้ที่หน่วยเลือกตั้ง หรือที่ใกล้เคียงที่เลือกตั้ง
- ✓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 20 วัน ตรวจสอบรายชื่อจากเอกสารที่แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้าน

การเพิ่มชื่อ - ถอนชื่อ

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10 วัน หากพบว่าตนเองหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านเห็นว่ามิชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน โดยไม่ได้อาศัยอยู่จริง ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อขอเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อ

การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ เนื่องจากมีเหตุจำเป็น ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน โดยทำเป็นหนังสือ ซึ่งต้องระบุเลขประจำตัวประชาชน และที่อยู่ตามหลักฐานทะเบียนบ้าน สามารถแจ้งด้วยตัวเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นไปยื่นแทนหรือจัดส่งทางไปรษณีย์หรือแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ภายใน 7 วันนับแต่วันเลือกตั้ง หรือภายใน 7 วันนับแต่วันเลือกตั้ง

หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะถูกจำกัดสิทธิ ดังนี้

1. การยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง ส.ส.
2. การสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ส.ว. ผด. สด.
3. สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน
4. ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง
5. ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา คณะที่ปรึกษา ผู้บริหารท้องถิ่น

*****ระยะเวลาการจำกัดสิทธิครั้งละ 2 ปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง*****

การลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ล่วงหน้า

การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้ง

➤ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1. มีถิ่นที่อยู่ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีอยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งน้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือ
2. ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง

การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง

➤ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ ได้แก่

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับคำสั่งจากราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือ
2. บุคคลที่มีหลักฐานแสดงว่าในวันเลือกตั้งตนมีหน้าที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่อื่นใดนอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งจนไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งได้

➤ การยื่นคำขอ

ยื่นคำขอลงทะเบียนต่อนายอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิหรือเขตเลือกตั้งที่ประสงค์ขอลงคะแนนพร้อมสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรอื่นที่หน่วยงานของรัฐออกให้มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน โดยชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและแสดงหลักฐานว่าไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้ สามารถยื่นคำขอได้ด้วยตนเอง มอบหมายผู้อื่นยื่นแทนหรือยื่นทางไปรษณีย์ หรือทางอินเทอร์เน็ต (เฉพาะขอใช้สิทธินอกเขตเลือกตั้ง/นอกราชอาณาจักร) ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 30 วัน

การอำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุในการลงคะแนนเลือกตั้ง

ในการลงคะแนนเลือกตั้ง กกต. ได้จัดให้มีการอำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ดังนี้

1. หน่วยเลือกตั้งปกติ โดยจัดให้มีบัตรทางสำหรับคนพิการทางสายตา และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ โดยมี กปน. เป็นผู้ช่วยในการใช้สิทธิลงคะแนน

2. ที่เลือกตั้งกลางสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ โดยผู้จะใช้สิทธิต้องลงทะเบียนขอใช้สิทธิ ณ ที่เลือกตั้งกลางที่กำหนด และเมื่อลงทะเบียนแล้วให้หมดสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

*** ในการช่วยเหลือในการลงคะแนนต้องให้บุคคลนั้นได้ออกเสียงลงคะแนนด้วยตนเองตามเจตนาของบุคคลนั้น เว้นแต่ลักษณะทางกายภาพที่ทำให้ไม่สามารถทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งได้ให้บุคคลอื่นหรือ กปน. เป็นผู้กระทำการแทนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนา ทั้งนี้ให้ถือว่าเป็นการลงคะแนนโดยตรงและลับ ***

ขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง

1. ตรวจสอบรายชื่อ และลำดับที่จากบัญชีรายชื่อที่ประกาศไว้หน้าหน่วยเลือกตั้ง
2. ยื่นหลักฐานแสดงตน บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานที่ทางราชการหรือหน่วยงานรัฐออกให้ ที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อ
3. รับบัตรเลือกตั้ง ลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือบนหัวบัตรเลือกตั้งพร้อมรับบัตรเลือกตั้ง 2 ใบ ได้แก่ บัตรเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขต และบัตรเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ
4. ทำเครื่องหมายกากบาท เข้าคูหาลงคะแนนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องทำเครื่องหมาย ดังนี้ บัตรเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เลือกผู้สมัครได้หนึ่งคน บัตรเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อเลือกได้ไม่เกินหนึ่งพรรคการเมืองหากไม่ต้องการเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใด ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ในช่องไม่เลือกผู้สมัครใดหรือไม่เลือกพรรคการเมืองใด แล้วพับบัตรเลือกตั้ง
5. ใส่บัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตร นำบัตรเลือกตั้งที่พับเรียบร้อยแล้วใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเอง

การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

ห้ามมิให้

1. ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนพยายามออกเสียงลงคะแนน หรือออกเสียงลงคะแนนโดยแสดงหลักฐานที่ไม่ใช่ตนเอง
2. ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใดๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุด หรือเสียหายหรือให้บัตรเสีย หรือกระทำการด้วยการใดๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้
3. ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียง
4. ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อใดๆ เกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง
5. ผู้ใดหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง นับตั้งแต่วันที่ 18:00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง
6. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งที่ตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว
7. ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา 18:00 น. ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงเวลา 18:00 น. ของวันเลือกตั้ง
8. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเรียก รับ หรือยอมที่จะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนหรืองดเว้นไม่ลงคะแนน
9. ผู้ใดกระทำการอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเลือกตั้ง หรือเพื่อจะเกลี้ยให้ผู้สมัครผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
10. ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง
11. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง

ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้า กกต. สืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครกระทำการหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีกระทำความผิดแล้วแต่ไม่ดำเนินการระงับการกระทำนั้น ให้ กกต. ส่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นเป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และในกรณีที่ผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้งให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบส้ม)

ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง เมื่อ กกต. สืบสวนหรือไต่สวนแล้วหรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปมิชอบด้วยกฎหมาย กกต. มีอำนาจสั่งยกเลิกการเลือกตั้งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ (ใบเหลือง)

หลังประกาศผลการเลือกตั้ง

เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แต่ไม่ได้ความชัดว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ กกต. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับเขตเลือกตั้งนั้น (ใบเหลือง)

เมื่อ กกต. ส่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร (ใบส้ม) หรือภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้ กกต. ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ใบดำ) หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) ของผู้นั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง ส.ส.

ก่อนการเลือกตั้ง

- ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิ / จัดเตรียมบัตรประชาชนหรือบัตรตามที่กฎหมายกำหนด
- ศึกษาระบบ/วิธีการเลือกตั้ง/ขั้นตอนลงคะแนนเลือกตั้ง
- ร่วมรณรงค์/เชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ติดตามการหาเสียง/ศึกษาข้อมูลผู้สมัคร นโยบายพรรคการเมือง
- สอดส่องดูแล เฝ้าระวังการทุจริตการเลือกตั้ง

ในวันเลือกตั้ง

- ใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีคุณภาพ รู้เท่าทัน
- สังเกตการณ์การทำหน้าที่ กปน.
- สังเกตการณ์การลงคะแนน/นับคะแนน

หลังการเลือกตั้ง

- ติดตาม ตรวจสอบการทำงานของผู้แทน
- ศึกษาหาข้อมูล เพื่อรู้เท่าทันการเมือง (Active Citizen)

ข้อห้ามและความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส.

➤ ความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

การเรียก หรือการรับทรัพย์สิน
ในการลงสมัครหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง
เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง
หรือพรรคการเมือง

เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 10 ปี หรือปรับ
20,000 บาท - 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 20 ปี
(มาตรา 75 ประกอบมาตรา 158)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง ☎ สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

การหาเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกา
ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน
จนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

เป็นความผิดมีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
(มาตรา 79 ประกอบมาตรา 156)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง ☎ สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งโดยมิชอบ
ด้วยกฎหมายกระทำการใดๆ เพื่อเป็นคุณหรือ
เป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 10 ปี
และปรับ 20,000 บาท - 200,000 บาท
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 20 ปี
(มาตรา 78 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 149)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง ☎ สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

ห้ามปิดประกาศ หรือติดแผ่นป้าย
เกี่ยวกับการเลือกตั้งนอกเหนือจากที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งกำหนด โดยการติดแผ่นป้ายแนะนำตัว
ผู้สมัครเกินขนาดและมีจำนวนไม่เป็นไปตามที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เป็นความผิดมีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
(มาตรา 83 ประกอบมาตรา 162)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง ☎ สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

**ความผิดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อ
การเลือกตั้ง ส.ส.**

**ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
และไม่ได้แจ้งเหตุอันสมควรจะถูกจำกัดสิทธิ**

**สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
หรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา**

**การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีการกำหนดเวลาครั้งละสองปี
นับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
และหากในการเลือกตั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก
ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิ
เลือกตั้งครั้งใหม่ หากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อน
ยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง**
(มาตรา 35)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง **☎ สายด่วน 1444**

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

**ความผิดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อ
การเลือกตั้ง ส.ส.**

**ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
และไม่ได้แจ้งเหตุอันสมควรจะถูกจำกัดสิทธิ**

**ยื่นคำร้องคัดค้าน
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร**

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีการกำหนดเวลาครั้งละสองปี
นับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
และหากในการเลือกตั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก
ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนั้นโดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิ
เลือกตั้งครั้งใหม่ หากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อน
ยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง
(มาตรา 35)

➤ ความผิดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อการเลือกตั้ง

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อการเลือกตั้ง ส.ส.

การย้ายชื่อบุคคลอื่นเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง

- เป็นความผิดมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 5 ปี (มาตรา 40 ประกอบมาตรา 150)

สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อการเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและไม่ได้แจ้งเหตุอันสมควรจะถูกจำกัดสิทธิ

สมัครรับเลือกสมาชิกเป็นทำนบหรือผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่งให้มีการกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและหากในการเลือกตั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีกให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ หากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง (มาตรา 35)

สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง

➤ ความผิดเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

รู้จริงเรื่องเลือกตั้งกับสายด่วน 1444
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ. 2561)

ความผิดเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส.

การลงคะแนนเลือกตั้ง

โดยรู้อยู่ว่าตนเองไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งโดยใช้เอกสารแสดงตนอันเป็นเท็จ

- เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 10 ปี หรือปรับ 20,000 บาท - 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 20 ปี (มาตรา 94 ประกอบมาตรา 158)

สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง

➤ ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

**ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)**

ความผิดเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหนังสือยินยอม
ให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง
แบบบัญชีรายชื่อ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่
1 ปี - 10 ปี และปรับ 20,000 บาท - 200,000 บาท
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 20 ปี (มาตรา 151)

 สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

**ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)**

ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือหัวหน้าพรรค
ไม่ยื่นบัญชีการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
ภายใน 90 วัน นับจากวันเลือกตั้ง
หรือยื่นหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน

**เป็นความผิดมีโทษจำคุก 2 ปี หรือปรับไม่เกิน
40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 5 ปี
(มาตรา 67 ประกอบมาตรา 155 วรรคหนึ่ง)**

 สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

**ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)**

ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือหัวหน้าพรรค
ยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งเป็นเท็จ

**เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 5 ปี
และปรับ 20,000 บาท - 100,000 บาท
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 10 ปี
(มาตรา 67 ประกอบมาตรา 155 วรรคสอง)**

 สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

**ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)**

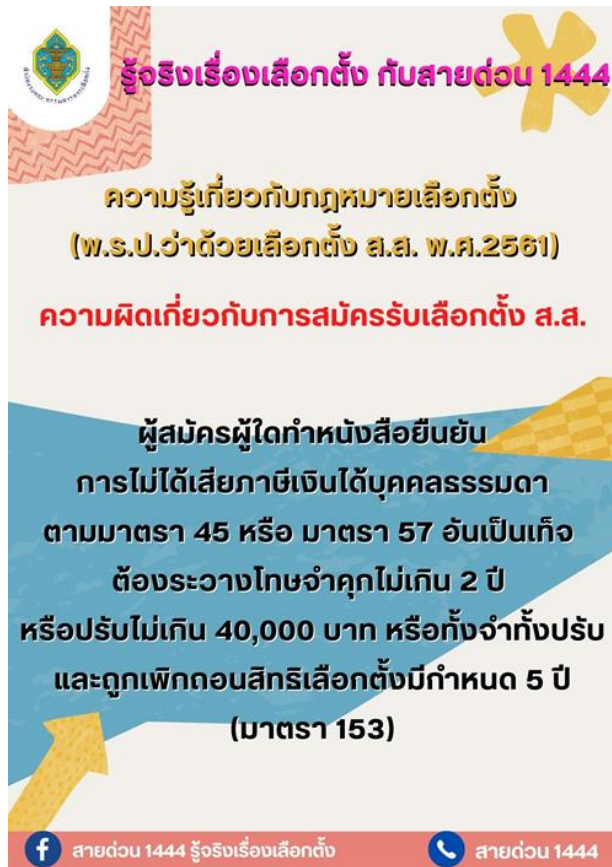
ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือหัวหน้าพรรค
ใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนเงินเกินกว่า
ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

**เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 5 ปี
หรือปรับ 20,000 บาท - 100,000 บาท
หรือปรับเป็น 3 เท่า ของจำนวนเงิน
ที่เกินค่าใช้จ่ายที่กำหนดแล้วแต่จำนวนใด
จะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับและ
ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 10 ปี
(มาตรา 63 ประกอบมาตรา 154)**

 สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง สายด่วน 1444

➤ ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)

ความผิดเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส.

ผู้สมัครผู้ใดทำหนังสือยืนยัน
การไม่ได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ตามมาตรา 45 หรือ มาตรา 57 อันเป็นเท็จ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี
หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด 5 ปี
(มาตรา 153)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง t สายด่วน 1444

รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง กับสายด่วน 1444

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง
(พ.ร.ป.ว่าด้วยเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.2561)

ความผิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ส.ส.

การลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเกินกว่า 1 เขตเลือกตั้ง

เป็นความผิดมีโทษจำคุก 1 ปี - 10 ปี
และปรับ 20,000 บาท - 200,000 บาท
และถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง 20 ปี
(มาตรา 43 ประกอบมาตรา 152)

f สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง t สายด่วน 1444

ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ของ สำนักงาน กกต.

ช่องทาง	ประกอบด้วย
ช่องทางภายใน	1. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง www.ect.go.th
	2. เฟสบุ๊กแฟนเพจ "สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง"
	3. ยูทูบแชนแนล "PR ECT THAILAND"
	4. ทวิตเตอร์ "สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง" - @EctThailand
	5. Line Official Account "ECT Thailand" - @oeq8497z
	6. สายด่วนเลือกตั้ง 1444
	7. สารสัมพันธ์สำนักงาน กกต.
	8. เพชบุ๊ก "ประชาสัมพันธ์ กกต."
	9. แอปพลิเคชัน SMART VOTE
	10. แอปพลิเคชัน ตาสับปะรด
	11. เฟสบุ๊กแฟนเพจ "สายด่วน 1444 รู้จริงเรื่องเลือกตั้ง"
	12. แอปพลิเคชัน Civic Education
ช่องทางภายนอก	1. ทวีช่องหลัก
	2. สำนักข่าวออนไลน์
	3. หนังสือพิมพ์
	4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท)
	5. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT)
	6. สื่อสมาคมข้อสะอาต 421 สถานี ทั่วประเทศ
	7. สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
	8. ภาคิเครือข่ายกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
	9. ภาคิเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์
	10. ภาคิเครือข่ายสื่อมวลชนท้องถิ่น
	11. สื่อมวลชนประจำ สนง.กกต.
	12. ภาคิเครือข่ายภาครัฐและเอกชนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นสาระน่ารู้

เปิดใจเลขาธิการ กกต. ‘แสวง บุญมี’ เรามี 3 เจ้านาย แะนักรการเมือง ‘ต้องตั้งใจทยอยให้ถูก’

แสวง บุญมี นัingleขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ไม่ถึงปี แต่ด้วยความเป็นลูกหม้อของที่นี่ จึงถือเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถคนหนึ่งของสำนักงานอยู่ กกต. มานานกว่า 20 ปี ทำงานตั้งแต่เป็นผู้บริหารระดับกลางจนถึงตำแหน่ง “รองเลขาธิการ” ก่อนก้าวขึ้นสู่เก้าอี้เลขาธิการ กกต.อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา

“มติชนสุดสัปดาห์” มีโอกาสสนทนาในหลากหลายประเด็น กับเลขาธิการ กกต.ผู้นี้ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งดังกล่าวมานานถึง 5 ปี ตั้งแต่บัดนี้จนถึงปี 2570 เลขาธิการ กกต.เกริ่นให้ฟังว่า เลขาธิการ เหมือนคนเป็นแม่บ้านทำทุกอย่างตั้งแต่บริหารมาจนถึงการเป็นภาระโรง สิ่งที่จะเห็นมีอยู่ 3 ระดับ ระดับแรก คือตัวพนักงานให้มีความมั่นคงมีเกียรติ มีศักยภาพในการทำงานให้กับองค์กร หรืองานของประเทศชาติ ระดับต่อมาคือ องค์กร อยากให้เป็นองค์กรแห่งความสุขและความสำเร็จ การมีวัฒนธรรมองค์กรที่แข็งแกร่ง ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้รวมทั้งนำการบริหารจัดการในสมัยใหม่และเทคโนโลยีมาใช้บริหารและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ส่วนระดับที่สูงขึ้น คือ เป้าหมายสูงสุดของงาน กกต. การทำการเมืองให้ดี โดยเฉพาะการเลือกตั้ง ควรเป็นทางออกของประเทศได้ หมายความว่า การเลือกตั้งเป็นที่ยอมรับ ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบ มีความโปร่งใส เมื่อพูดมาถึงเรื่องคน ในฐานะที่เป็นแม่บ้าน อยากให้คนทั้ง 3 คนได้มีความสุข เหมือนกับเรามีเจ้านาย 3 คน นายคนแรกคือ ประชาชน นายคนที่สองคือ คณะกรรมการ กกต. งานที่เราทำคืองานของ กกต. นายคนที่ 3 คือ พนักงาน กกต. ทุกท่าน คนที่ทำงานให้ กกต. การทำงานของเลขาธิการ จึงต้องทำให้ทั้ง 3 คนนั้นมีความสุขและงานประสบความสำเร็จ

กรณี ส.ส.ฝ่ายค้านวิพากษ์วิจารณ์การที่ ส.ส. ไม่สามารถเข้าไปช่วยแก้ปัญหาบ้านน้ำท่วมให้กับชาวบ้านได้ เนื่องจากติดกฎหมายการเลือกตั้งนั้น เลขาธิการ แสวงให้คำตอบว่า “ผมจะพูดสั้น ๆ เหมือนผมเป็นชาวบ้าน เรื่องมาตรา 68 ระเบียบของ กกต. ที่เรียกว่ากฎเหล็ก แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่กฎเหล็ก ผมจะเล่าในสองสามประเด็น คือ ข้อแรกระเบียบของ กกต. ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย เป็นคำแนะนำในการทำงานของ ส.ส. ในช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งการหาเสียงเลือกตั้งในยุคก่อน ๆ คือ เมื่อก่อนจะมีแค่ช่วงยุบสภาช่วงครบวาระไม่เกิน 45-60 วัน มันสั้นมาก แต่พอกฎหมายใหม่ขยายมาเป็น 60 วัน นี่คือความต่าง” ขณะที่สาระสำคัญในการหาเสียงเลือกตั้งจะไม่แตกต่างกันในทุกฉบับนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี 2540, 2550, 2560 จนถึงกฎหมายเลือกตั้ง การหาเสียงเหมือนกันทุกอย่าง ต่างกันตรงที่เวลาใช้บังคับ ข้อที่สอง เมื่อระเบียบ กกต. ไม่มีสภาพบังคับเมื่อท่านฝ่าฝืนระเบียบ ไม่มีใครทำอะไรท่านได้เลย แต่ตัวระเบียบได้ไปเอากฎหมายมารวมไว้ให้ผู้ประสงค์ที่จะลงสมัครรับการเลือกตั้งสามารถดูได้ง่าย ว่ากฎหมายเขียนห้ามไว้ว่าอย่างไร หมายถึง การห้ามให้เงินหรือทรัพย์สินแก่บุคคล ชุมชน วัด ในกรณีที่ประชาชนเดือดร้อน ซึ่งอยู่ในมาตรา 73 ของกฎหมายเลือกตั้งไม่ใช่ระเบียบ กกต. แต่เป็นกฎหมาย ส่วนเรื่องเวลาในการใช้ 180 วัน ก็อยู่ในมาตรา 68 ในกฎหมายเช่นเดียวกัน ถ้าท่านเห็นว่าประชาชนเดือดร้อนจากเรื่องพวกนี้จะไม่ใช่การเดือดร้อนจาก กกต. เพราะระเบียบ กกต. ไม่ได้เขียนหรือกำหนดเรื่องพวกนี้

แต่กฎหมายเป็นคนที่กำหนด นั่นหมายความว่ากฎหมายทำให้ประชาชนเดือดร้อน คนที่แก้กฎหมายได้ คือรัฐสภา ไม่ใช่ กกต. หากมาบอก กกต. ก็เหมือนเดิม เราก็ไม่ให้เหมือนเดิม เพราะต้องเป็นไปตาม 180 วัน เนื่องจากกฎหมายเขียนไว้ไม่มีใครฝ่าฝืนกฎหมายได้ และไม่มีหน่วยงานไหนแก้กฎหมายเองได้ ถ้าไม่ใช่รัฐสภา ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน

ดังนั้น การบอกให้ กกต. แก้นูนแก้นี้ จึงไม่ควรประเด็น ถ้าท่านคิดว่าประชาชนเดือดร้อนจริงท่านต้องตั้งโจทย์ให้ได้ก่อนว่าคืออะไร และท่านค่อยไปแก้ เพราะโจทย์นี้ไม่ใช่เรื่องที่ กกต. ทำให้ประชาชนเดือดร้อนถ้าเรามีอำนาจทำได้ เราคงทำไปแล้ว " สิ่งที่สังคมเสนอให้เราทำผิดกฎหมาย มันไม่ใช่ ไม่ถูกต้อง ต้องตั้งโจทย์ให้ถูก เพราะถ้าโจทย์มันถูก คำตอบมันก็จะง่าย แต่ถ้าท่านมีแต่คำตอบว่าประชาชนเดือดร้อน และบอกว่า กกต. ออกกฎหมายผิดๆ ที่มันคือคำแนะนำที่ไม่มีสภาพทางกฎหมาย " นี่คือนี่ที่ยากจะบอก ถ้าท่านอยากช่วยเหลือประชาชนจริงต้องไปดูว่าจะแก้กฎหมายอย่างไร หรือถ้าท่านพอใจแบบนี้อยู่แล้ว มันก็เป็นอย่างที่เราเห็น จังหวะของการบังคับใช้ 180 วัน มันมาเจอกับจังหวะของสถานการณ์น้ำท่วมพоди โควิดก็ยังมีอยู่ เลยเหมือนสองแรงมันเข้ามา ผมก็ยังยืนยันว่ามาตรา 73 และมาตรา 68 ออกโดยรัฐสภาอยู่ใน พ.ร.บ.เลือกตั้ง ไม่ใช่ กกต.จริงๆ กกต. เป็นคนปฏิบัติตามกฎหมาย ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเรานั้นแหละที่จะโดนเองว่าละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ "ผมจึงสื่อไปในทางสังคมเสมอว่าผมไม่ได้หนักใจอะไร เพราะว่าถ้าทำตามกฎหมายมันคุ้มครองอยู่แล้ว แต่ถ้าทำอย่างอื่นที่ขัดกับกฎหมาย จะเป็นปัญหากับเรา และเป็นปัญหาว่าขนาดกรรมการยังไม่เคารพกฎหมาย แล้วใครจะเคารพ ถ้ากฎหมายไม่ดีท่านก็แก้สิครับ เห็นว่าไม่ดี เห็นว่าประชาชนเดือดร้อนยังไง แต่อย่ามาบอกให้ กกต. แก้ไข กกต.จะใหญ่เกินกว่ากฎหมายไม่ได้" ตอนนี้อามา กกต. บอกว่าแก้แบบนี้มันไม่ได้แก้ปัญหาคาความเดือดร้อนของประชาชนเลย ความเดือดร้อนของประชาชนก็เหมือนเดิม ถ้าลองคิดหาช่องทางที่ถูก ผมว่าการแก้ปัญหของประชาชนอาจจะทุเลาได้เร็วขึ้น ถ้าทำได้เราทำแล้ว

การเลือกตั้งครั้งนี้ กกต.เตรียมการอย่างไรบ้างนั้น แสง บุญมี บอกว่าโดยทางธุรการและทางการบริหารเตรียมพร้อมไว้ตลอด แต่ความครั้งนี้มีเงื่อนไข เพราะว่ามีกฎหมายอยู่ 2 ฉบับ ค้างอยู่ที่การพิจารณาศาลรัฐธรรมนูญ เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มันให้งานที่เราควรจะเตรียมไว้ไม่ได้ครบ แต่เรื่องการบริหาร เรื่อง Timeline หรือแผนมีอยู่แล้วพอพูดถึงเรื่องการเลือกตั้ง ผมอยากพูดถึงเรื่องพรรคการเมืองด้วย อย่างตอนนี้มีปัญหาการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ผู้ประสงค์สมัครเลือกตั้งไม่รู้เขตตัวเอง รู้ว่าประมาณ 40 กว่าจังหวัดที่เขตเลือกตั้งไม่เปลี่ยน อันนี้เขาจะรู้แทบจะเป็นเขตเดิม แต่ไม่ได้บอกว่าจะเป็นเขตเดิม ถ้าประชากรเปลี่ยน ถ้าการเลือกตั้งปีหน้าก็ต้องนำประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคมของปีนี้ มาคำนวณต้องแบ่งเขตใหม่ ตอนนี้อแบ่งเขต เพราะ กกต.จะไปแบ่งเขตโดยไม่มีกฎหมายไม่ได้ พอกฎหมายแก้เป็น 400 กับ 100 ต้องรอกฎหมายออกมา ก่อน ถึงจะแบ่งเขตได้ คนก็ถามว่าทำไมเราไม่แบ่งเขตแต่ว่าเรื่องทางการเมือง ธุรการ กกต.เตรียมพื้นที่ เตรียมแนว เตรียมแบบการแบ่งเขต และจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เตรียมไว้หมดแล้วรอกฎหมายออกมา เป็นการเตรียมข้อมูลซึ่งจังหวัดต้องเตรียมอยู่แล้ว เพราะไม่รู้ว่า การเลือกตั้งจะมาวันไหน แต่อย่างน้อยๆ ครบวาระแน่ ในวันที่ 23 มีนาคม ไม่เตรียมไม่ได้ เพราะงานเลือกตั้งมีช่วงมีแต่ละเรื่องแต่ละกิจกรรม มีเวลาของมันอยู่ สิ่งที่ยังวลไม่ใช่เรื่อง กกต. กังวลกับพรรคการเมือง ซึ่งต้องไปทำ Primary

ไม่ใช่อยู่ๆ ไปทำ ต้องมีการตั้งสาขา ตั้งตัวแทนสาขาตั้ง 500 ตัวแทนตั้ง 100 แต่ก่อนผมเคยอยู่พรรคการเมืองการตั้งหนึ่งสาขากับหนึ่งตัวแทน ครั้งหนึ่งใช้เวลาประมาณ 46 เดือน ไปทำ Primary ใช้เวลา 25 วันตามกฎหมายเก่า ถ้าทำตามกฎหมายใหม่ง่ายขึ้น เวลาไม่ได้ลดลงแต่ง่ายขึ้น ต้องมีการประชุมสาขาและตัวแทนการตั้งสาขาตั้งตัวแทนทำถูกไหม สำนักงานนายทะเบียนเป็นคนตรวจอีกทีหนึ่ง ถ้าไม่ถูกจังหวัดนั้นทั้งจังหวัดคุณส่งผู้สมัครไม่ได้เลยจริงๆ ชาวบ้านเป็นคนตั้งพรรค แต่เวลากฎหมายออกมาเหมือนเป็นระเบียบเป็นราชการเลย รายละเอียดเยอะชาวบ้านมีโอกาสที่จะทำผิดพลาด ตกหล่นในบางเรื่องบางราวก็เกิดขึ้น แต่สำนักงานเป็นพี่เลี้ยงให้อยู่แล้ว นี่แหละคือความซับซ้อนของกฎหมาย ไม่ได้อยู่ที่ กกต.เตรียมพร้อม แต่อยู่ที่นักการเมือง ปัจจุบันยังไม่มีพรรคไหนส่งผู้สมัครได้ครบตามข้อมูลของสาขาพรรคหรือตัวแทนสำหรับการเตรียมการของกกต. ถ้ามีการเลือกตั้งในปีหน้านั้น นายแสวง บุญมี ยืนยันว่า พร้อม 100% ทุกเรื่องแต่ติดที่กฎหมาย 2 ฉบับ ถ้ากฎหมายไม่ออกก็ทำอะไรไม่ได้คนจะมาโทษ กกต.อีกว่าทำไมไม่แบ่งเขต และถ้าถามว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเร็วกว่าวันที่ 23 มีนาคม 2566 คนที่เดือดร้อนไม่ใช่ กกต. อย่างที่บอกว่า กกต. เตรียมพร้อมตลอดอยู่แล้วแต่คนที่เดือดร้อน คือ นักการเมืองซึ่งต้องไปทำ Primary แล้วทำทันทีไหนเล่าถ้าเวลากระชั้นชิด เราเข้าใจพรรคการเมือง จึงพยายามช่วยให้คำแนะนำในการทำงานที่ต้องส่งผู้สมัคร แต่ก่อนการส่งผู้สมัครต้องอยู่ที่กรรมการบริหารพรรค ยุบสภา หมดวาระกรรมการบริหารพรรคประชุมแล้วส่งได้เลยแต่อันนี้ต้องมีสาขา มีสาขาแล้วต้องไปทำ Primary มีขั้นตอน เราไม่รู้ว่าการประชุมตั้งสาขาถูกหรือไม่ ทำ Primary ถูกหรือไม่องค์กรประชุมครบไหม ทางการบริหารเราดูแลเขาอยู่แล้ว เพียงแต่ระยะเวลามันสั้นเขาจะทำทันแค่ไหน แต่ละพรรคก็ต่างกันศักยภาพพรรค ขนาดของพรรคก็ต่างกัน เวลาที่น้อยขั้นตอนก็ซับซ้อน นี่แหละคือสิ่งที่กังวลมากกว่าสิ่งที่เราเป็นด้วยซ้ำตอนนี้ถามว่า ใช้งบประมาณการเลือกตั้งไปเท่าไรเลขาฯ กกต.บอกว่า ตัวเลขปี 2562 ใช้งบประมาณไป 4,300 ล้านบาท เบื้องต้นปี 2566 ของบฯ ไปประมาณ 5,000 กว่าล้านบาทแต่อยู่ในงบกลาง เลยไม่รู้ว่าจะได้เท่าไร ถามว่าทำไมสูงขึ้น อย่างที่หนึ่ง คือ มีบัตร 2 ใบ กรรมการหน่วยก็มีมากขึ้น เพราะบัตร 2 ใบต้องใช้กรรมการนับคะแนน 2 ชุด ทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตจะทำให้มีกรรมการมากขึ้นพอมีโควิด แต่ก่อนมี 5 คน ตอนนี้จะเป็น 9 คน ก่อนมีโควิดก็ตั้งบฯ แบบมีโควิดเพราะการมีโควิดต้องเพิ่มหน่วยแต่มีคนน้อยลง แต่ก่อนหน่วยละพันกว่า ต้องเหลือ 600 อย่างที่สอง คือ เรื่องการพิมพ์บัตร คือ บัตร 2 ใบคนละเบอร์ 400 เบอร์ 400 เขตก็ได้ ถ้าไม่ใช่บัตรโหล ทุกเขตจะเป็นแบบ เฉพาะเลย ซึ่งค่าใช้จ่ายจะแพงไม่เหมือนการพิมพ์บัตรเหมือนกันทั่วประเทศ ดังนั้น จึงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตาม กฎหมายสำหรับเรื่องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งเมื่อปี 2562 นั้น แสวง บุญมี บอกว่า หมดไปตั้งแต่ปีเดียวแล้ว ที่เหลืออยู่คือการเลือกตั้งซ่อม คงใช้เวลาไม่ถึงปี ส่วนการเลือกตั้งท้องถิ่นจะเป็นลักษณะเดียวกัน ต้องยอมรับว่า มีคดีมากกว่า 5,000 คดีทุกการเลือกตั้ง ตามข้อมูลภายในปี 2562-2565 ระยะ 4 ปี ทุกการเลือกตั้งที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2562 ตามรัฐธรรมนูญใหม่ การเลือกตั้ง ส.ส. ทั่วไป เลือกตั้งท้องถิ่น อบจ. อบต. เทศบาล พัทยา และกทม. มีคำร้อง 5,862 เรื่อง ตอนนี้ทำเหลือ 435 เรื่อง ผมว่าเราทำเร็วซึ่งจำนวนคดี 5,000 กว่าคดีถือว่าเยอะแต่เป็นจำนวนไต่สวน ต้องไปรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้ กกต. ได้วินิจฉัย

ส่วนความคาดหวังการมาเลือกตั้งนั้น เลขาฯ กกต.บอกว่าปี 2562 อยู่ที่ 74% แต่ปี 2566 เป้าสูงกว่า 74% อยู่แล้ว ถ้าตั้งเป้าไว้ 80% ถือว่ายังไม่ห่างจากฐานเดิม ถ้ามว่าทำไมหวังมากขึ้น เพราะด้วยการเมืองที่ตื่นตัว มี New Voter เข้ามามากขึ้น การแข่งขันแต่ละครั้ง ข้อมูลเข้าถึงประชาชนเยอะ รวมถึงทางโซเชียลด้วย ภาพรวมแบบนี้ ทั้งตัวผู้สมัครเองเขาต้องพาสันับสนุนหรือเสนอนโยบายอะไรแบบนี้ คงจะทำให้การเลือกตั้งคึกคักและได้เปอร์เซ็นต์ที่น่าจะสูงกว่าเดิม ครึ่งนี้จึงตั้งใจไว้ไม่ต่ำกว่า 80 %

แหล่งที่มา : มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับประจำวันที 11 – 17 พฤศจิกายน 2565 ปีที่ 43 ฉบับที่ 2204
